

Hamari Imréné,

Márta néni

Mostanában többször emlegetem azt az internetes fórumot, ahová „benézek” néha, de nem élek együtt úgy a tagokkal, ahogy Te. Mégis ez adta az ötletet, hogy éppen Veled készítem a következő portrét, és ne vedd zokon, elsősorban nem a munkáid – amik nagyon tetszenek -, hanem a humorod miatt. Nem írsz oldalakat, az egy-két mondatod viszont felér több oldal hozzászólással. Ahogy mondani szokták, mindig fejen talárod a szöveget.

Felkérésemre érkezett válaszodon is jót derültem: „...én néha úgy érzem magam foltos körökben, mintha a macska a szájában hozott volna be a kertből. Az igazi foltosoknak ez a dolog élet-halál kérdés, nekem meg csak egy kellemes időtöltés.”

– Bevallom, mikor megkaptam az e-mailedet, hogy szeretnék az újságban bemutatni, azon kezdtem gondolkodni, hogy vajon kívül tévesztesz össze? Ki a fene kíváncsi rám, mikor kicsiny hazánk tele van nálam sokkal ügyesebb foltvarróval? Ki ismer engem? De aztán eszembe jutott a honlapom. Azt elég sokan megnézik, ha frissítés van, százon felüli a napi olvasószám.

– A honlapod tényleg szép. Te szerkeszted?

– Nem, az informatika nekem magas. Éppen hogy felhasználói szinten elbaldogulok a számítógéppel, egy anyák napi meglepetésként kaptam a fiamtól. Se számítógémem nem volt, se internetem, de honlapom már volt. Aztán ezen keresztül kaptam a leveleket a foltvarróktól, hívtak az internetes fórumra, ma már sok foltvarrót ismerek úgy, hogy az utcán elmennénk egymás mellett. Csak virtuális a kapcsolatunk, de mindennap se vagyunk lusták levelet váltani. A fórumot rendszeresen olvasom, de túl sűrűn nem szólok hozzá. Lépcsőházi filozófus vagyok, és mire kigondolom, hogy mit is akartam írni, rohan a topik, és már ötven hozzászólással elrohant felettem. A lányok legtöbbje ismeri egymást, én csak kevesüket ismerem személyesen.

– Mennyit foglal el életedből „ez a kellemes időtöltés”?

– Én genetikailag vagyok úgy programozva, hogy valami hobbim mindig volt, és mindig igen nagy szenvedéllyel csináltam. Gyerekként a csokoládépapír, de például a fokföldi ibolyás korszakomban idegen tyúkóákat takarítottam, mert a csirketrágya levétől voltak gyönyörűek a virágaim. Ez már komoly szenvedély nem? De a kézimunkáival se voltam másképp. A gimnáziumban

volt politechnika, és nagy szerencsém volt, hogy nem vasat reszeltetek velünk, hanem a varrás alapjaival ismerkedtünk. Ez épp ahhoz volt elég, hogy kíváncsi legyek a varrógépre. A kézimunka nálunk családi elfoglaltság volt. Nagymamám úgy pattogtatta a láncszemeket a horgolótűjével, hogy közben hangozatosan mesét olvasott nekünk. Azt hittem ez a nagymamáság természetes velejárója, meglepett, hogy a barátnőm nagymamája nem tudja ezt a mutatványt.

Régen mindenevő voltam, hímzés, kötés, horgolás, ruháimat is magam varrtam, de mióta szíven talált a foltvarrás Ámor nyila, ez az egyetlen szerelem. Mondjuk a kötőtűim néha elcsábítanak, de ezek csak futó kalandok, hogy TV nézés közben ne unatkozzanak az ujjaim.

– Az a Betlehem a honlapodon „kedves kis kaland”.

– Az egy játék a praepatchwork időkből. Egy angol nyelvű kiadványban láttam. Próbáltam kiszótárazni, de nem volt türelmem, hát nekifogtam „szemre ész

nélkül”. Nem olyan lett, mint az újságban, de másképp kedves. A figurák levehetőek a helyükről, a gyerekek el tudják vele játszani a betlehemi játékokat. Volt egy kedves történet vele. A királyok tarsolyában különböző babszemek jelképezték az ajándékokat. Egy kis óvodás csillogó szemmel hozta a fekete babszemet: nézd, ennek a királynak az övtáskájában van a mobil telefonja.

– Hosszú volt az út a foltkig?

– Több, mint tíz éve volt hogy megfertőződtem, egy múzeumban látott ősrégi faliképtől, ez olyan, mint mikor az embert megszúrja valami mérges jószág, és tudja, hogy lappang benne a fertőzés, csak nem tudja mikor tör ki rajta. Persze a kitöréshez kellett nekem Szabadosné

Takaró (240 x 240 cm)

Templomablak (130 cm)

Terike. Ő volt az edzőm. Ma se múlik el nap, hogy valamiért eszembe ne jutna. Elcipeltem a Szombathelyi Országos Kiállításra. Emlékeimben úgy él, hogy az Oladi Művelődési ház nagyobb volt, mint a Szent Péter Bazilika, és tele munkákkal. Kavargott bennem a színek, formák, benyomások kavalkádja, és nagyon kis porszemnek éreztem magam. Hát ez sokáig nem mehetett így. Beiratkoztam az első tanfolyamra. Terike nem gondolta, hogy a hímszakkör oszlopos tagját veszítette el bennem, mikor megtanított az alapokra. Az utolsó kalotaszegi varrottasom úgy áll ott, ahogy akkor abbahagytam. Nagyon lelkes tanuló voltam, túl lelkes is. Az első konyhó blokk után azt gondoltam, na én ebből fogok most azonnal minimum franciaágytakarót csinálni. A következő óra a nagymama virágoskertje, hát azzal aztán az eget szerettem volna beborítani. Így ment ez végig minden technikán. De még mielőtt bármit is elkezdtem volna, kiderült, hogy selyemből nem lehet, én meg a selyemért voltam megveszve. Voltak próbálkozásaim „rendes” foltvarróknak való anyagokból is, de az ujjaim valahogy jobban szerették a selymet. Rémes dolgokat követtem el, míg megismertem a papírra varrást. Akkor úgy éreztem, meg vagyok mentve. Aztán úgy gondoltam, jó, ezt már tudom, ezt már mindenki tudja, találjak ki valamit. Az első kitalálás az volt, hogy a fél fióknyi elrontott blokkomat, elvetéltem próbálkozásokat felvágtam csíkokra, és újra összevarrtam crazy táskának. Ez jó volt, mert lényegesen kisebb szilánkokból állt így. De voltak olyan próbálkozásaim is, mikor vajúdtak a hegyek, és egeret szültek. Aztán kitaláltam ezt a „bibirkélést”, azóta úgy érzem, ez az én közegem. Ennek is van története. Egy szál beszakadt a gépembe, és egy hajlított csipesszel szedtem ki. Aztán a csipesz ott maradt, nekem pedig a zsigeremben volt mütősnő koromból, hogy mindent csipesszel fogtunk meg, miért ne igazgatnám azzal a selymet is. Sokkal ügyesebb, mint a virsli ujjaim. A hab volt a tortán, hogy a selyemnek épp a rossz tulajdonságát – hogy nyúlik, nyeklik-nyaklik – lehet vele kamatoztatni, és lehet ívbe hajtani.

– És miért pont a selyem az anyagod?

– Mert evvel volt tele a ház. Csupa olyan ruha volt, amit már nem lehetett használni, de túl jó volt kidobni. Imádok köztük kotorászni, megérinteni, kigondolni mit lehetne ebből-abból. Kiborítom a zsákjaimat, és mintha az ölembe kérezkednének, hogy engem vágj fel, belőlem dolgozz. Mikor fordítva van, és egy munkához keresek valamit, az

Finnország (A 4)

Bea faluja (90 x 80 cm)

Takaró (240 x 180 cm)

sokkal nehezebb. Szenvedek vele, mint vak ember a némafilmen.

– Táborokban, tanfolyamokon nemigen látunk. Tanítani nem szoktad?

– Vidéken élek, elég kieső helyen, háromszor le, háromszor fel míg Pestre felérek, ez varrógéppel együtt elég nehéz, a nélkül meg nem érek semmit. A tanítás pedig bonyolultabb dolog, mint kitalálni valamit. Átadni, az tudomány.

– Szerény vagy, pedig bejutott a munkád a houstoni Husqvarna döntőbe, és most a világot járja.

– Ez tipikus esete volt annak, hogy vak tyúk is talál hályogkovácsot. Nemrégien előtte nyertem első kiállító kategóriában Kecskeméten, mel-

lénységem mint a dürgő tűzoknak. A foltvarrók fórumán olvastam erről a pályázatról, a munka méretére figyeltem fel, 130x130, címe Imagine that. Épp akkor lett kész egy pont ekkora faliképem főleg nyakkendőkből, adtam neki egy zengzetes Big bang címet, 15 dollár pályázati díjat csak megér (azóta se vették le a bankszámlámról valamiért), és elküldtem a kért három CD-t a fényképpel. Én voltam a legjobban meglepve, mikor kiderült, hogy bekerült a munkám. Aztán megkaptam a könyvet az 50 döntőbe jutott munkáról, akkor meg az lepott meg, hogy némelyik munka nemigen jutott volna be egy itteni országos kiállításra se. De hát ennek az egész foltvarrásnak akkora a palettája, a zenéhez szoktam hasonlítani. Ott is csak pár hang, a félhangok, mondjuk szorozva néhány oktávval, és ebből gazdálkodik Győzike is meg Beethoven is. És jut is, marad is.

– Megrendelésre is dolgozol?

– Nagyon ritkán. A pénzzel ideális a viszonyom. Nincs annyi, hogy érdemes lenne számolgatni, de elég ahhoz, hogy ne kelljen számolgatni. Így aztán, ha valakinek megtetszik valami, ingyen szívesebben odaadom, mintha kiszámolom, hogy még 300 forint se jut egy munkaórára. Ha pedig egy szép fehér felfelületet látok, a szívem is megdobogtatja, hogy oda kellene egy szép falikép. Már elég öreg vagyok ahhoz, hogy ne csináljak olyat, amit nem élvezek. Ha valakinek varrok valamit, mondja meg a színeket, a többi hadd legyen az én játékom.

– Ápolónői szemmel mi a véleményed erről a tevékenységről?

– Ó, az agyunk karbantartására jobbat el se tudok képzelni. Már maga a gondolkodás, a tervezés. De az ujjak és az agy koordinációja is nagyon hozzájárul, hogy ne

Takaró (200 x 200 cm)

butuljunk el. Amit nem használunk, az sorvad. Az agy is. A testünknek már nem mondhatom, hogy ennyire jó. A gerincünk, főleg a nyaki gerinc bizony a sok ülést nem igazán élvezi. Gyakran kell felállni, és megmozgatni magunkat. Én ha elakadok valahol, vagy éppen bontani kell, káromkodás helyett mindig hullahoppozok egy kicsit. Ha nem tenném, tán már bele is szorulnék a karikába.

– Én biztosan beleszorulnék, inkább ki sem próbálom. És most két hullahoppozás közt mit varrsz? Mik a terveid?

– Egy gyönyörű projekt van kilátásban. Május végén születik az első unokám. Van ennél nagyobb dolog egy foltvarró nagymamának? Mondjuk egy trapuntó angol pólya? De csak ha megszületett, mert babonás vagyok.

Ha valaki még többet szeretne tudni rólam, és egyéb balgaságaimról, a foltvarrás pathológiájáról, arról, hogyan tegyük próbára kudarctűrőképességünket, vagy éppen a birkagyapjú használhatóvá tételéről, keresse meg a honlapomon: <http://martaneni.uw.hu>

Babát várni nagyon jó, mire ez az írás megjelenik, már én is boldog nagymama leszek.

Köszönöm a beszélgetést, és örömteli pólyavarrást kívánok!

Acélosné Solymár Magdolna

